REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA -REPUBLIC OF KOSOVA
QEVERIA E KOSOVËS - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVA
MINISTRIA E TREGTISË DHE INDUSTRISË-MINISTARSTVO TRGOVINE I INDUSTRIJE-MINISTRY OF TRADE AND INDUSTRY
Njësia Org. / Org.Jedinica / Org.Unit 01
Nr.Prot: / Broj.Prot: / Prot.No: 1097
Nr. i faqeve / Broj.stranica / No.pages 13
Data / Datum. / Date. 14/11/2012
Prishtinë/a

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria-Vlada-Government

Ministria e Tregtisë dhe Industrisë - Ministarstvo Trgovine i Industrije - Ministry of Trade and Industry

---

UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 16 /2012
PËR KUSHTET METROLOGJIKE PËR GRAMARËT ETALON ME MASË NOMINALE 50 kg DERI 5000 kg

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION No. 16/2012
ON METROLOGICAL REQUIREMENTS OF ETALON WEIGHTS WITH NOMINAL VALUE FROM 50 kg TO 5000 kg

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO Br. 16 /2012
O METROLOŠKIM USLOVIMA ZA ETALONSKE TEGOVE NOMINALNE MASE 50 kg DO 5000 kg

MINISTRIA E TREGTISË DHE INDUSTRISË	**MINISTRY OF TRADE AND INDUSTRY**	**MINISTARSTVO TRGOVINE I INDUSTRIJE**
Ministrja e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë në bazë të nenit 46 te Ligjit Nr.03/L-203 “Per Metrologji”, nenit 38 paragrafi 6 të Rregullores Nr. 09/2011 për Punë të Qeverisë së Kosovës si dhe nenit 8 paragrafi 1 nënparagrafi 1.4. dhe shtojcën 8 të Rregullores Nr.02/2011 Për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, nxjerr:	Minister of the Ministry of Trade and Industry pursuant to Article 46 of Law No. 03/L-203 on Metrology, Article 38, paragraph 6 of the Regulation No. 09/2011 of Rules of Procedure of the Government of Kosovo and Article 8 paragraph 1 subparagraph 1.4. and Annex of the Regulation No. 02/2011 on the Areas of Administrative Responsibility of the Prime Minister’s Office and Ministries, issues the following:	Ministarka Ministarstva Trgovine i Industrije na osnovu člana 46 Zakona br. 03/L-203 o Metrologiji, člana 38. stav 6 Pravilnika br. 09/2011 o radu Vlade Kosova i člana 8. stav 1 podstav 1.4. i Aneksa 8 Pravilnika br.02/2011 o Oblastima administrativne odgovornosti Ureda Premijera i Ministarstava, donosi:
UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 16/2012	**ADMINISTRATIVE INSTRUCTION No. 16/2012**	**ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO Br.16/2012**
PËR KUSHTET METROLOGJIKE PËR GRAMARËT ETALON ME MASË NOMINALE 50 kg DERI 5000 kg	**ON METROLOGICAL REQUIREMENTS OF ETALON WEIGHTS WITH NOMINAL VALUE FROM 50 kg TO 5000 kg**	**O METROLOŠKIM USLOVIMA ZA ETALONSKE TEGOVE NOMINALNE MASE 50 kg DO 5000 kg**

Neni 1 **Qëllimi** Me këtë udhëzim administrativ përshkruhen kushtet metrologjike për gramarët etalon me masa nominale prej 50 kg deri 5000 kg, të cilët përdorën për kontrollimin e peshoreve.	**Article 1** **Purpose** This administrative instruction prescribes metrological requirements for etalon weights with nominal value from 50 kg to 5000 kg, which are used to control weighing instruments.	**Član 1** **Cilj** Ovim administrativnim uputstvom propisuju se metrološki uslovi za etalonske tegove nominalnih masa od 50 kg do 5000 kg, koji se upotrebljavaju za kontrolu vaga.
Neni 2 Vlera nominale e gramarëve duhet të jetë e shprehur në formën 1×10^k, 2×10^k ose 5×10^k, ku (k) është numër i plotë.	**Article 2** Nominal value of the weights must be expressed in the form 1×10^k, 2×10^k ose 5×10^k, where (k) is a whole number.	**Član 2** Nominalna vrednost tegova mora biti iskazana u obliku 1×10^k, 2×10^k ili 5×10^k, gde je (k) ceo broj.
Neni 3 1. Gramarët duhet të jenë të formës sa më të thjeshtë dhe pa skaje të mprehta, pa vrima dhe thellësira dhe të dalurave me qëllim të parandalimit të ndryshimit të masës gjatë përdorimit. 2. Gramarët të cilët gjatë përdorimit rrokullisen në enën e peshores apo nëpër binarë duhet të kenë të dalura apo kanale për rrokullisje.	**Article 3** 1. Weights shall have a form that is as simple as possible and without sharp edges, without holes and depths and extremities in order to prevent mass change during use. 2. Weights which when using roll on the weighing instrument pan or on the tracks must have extremities or channels for rolling.	**Član 3** 1. Tegovi moraju biti što jednostavnijeg oblika i bez oštrih ivica, bez otvora i udubljenja i ispupčenja kako bi se sprečila promena mase u toku upotrebe. 2. Tegovi koji se pri upotrebi kotrljaju po tasu vage ili po šinama moraju imati ispupčenja ili žlebove za kotrljanje.

Neni 4	Article 4	Član 4
1. Gramarët kalibrohen sipas kushteve të akorduara, dhe atë;	1. Weights shall be calibrated under the prescribed requirements, and that:	1. Tegovi se kalibriraju pri dogovorenim uslovima, i to:
1.1. dendësia e ajrit 1,2 kg/m^3;	1.1. air density 1,2 kg/m^3;	1.1. gustina vazduha 1,2 kg/m^3;
1.2. dendësia e gramarit 8000 kg/m^3, në temperaturë 20°C, pa korrigjimin e presionit të ajrit.	1.2. weight density 8000 kg/m^3, at 20°C temperature, without air pressure correction.	1.2. gustina tega 8000 kg/m^3, na temperaturi 20° C, bez ispravke vazdušnog pritiska.
Neni 5	**Article 5**	**Član 5**
1. Gramarët duhet të kenë një ose më shumë vrima për kalibrimin e masës. Mbyllësi i vrimës për kalibrim të masës duhet të parandaloj hyrjen e ujit dhe të ajrit në vrimë.	1. Weights shall have one or more holes for calibration of mass. Lock of the hole for calibration of mass must prevent entrance of water and air into the hole.	1. Tegovi moraju imati jedno ili više udubljenja za kalibraciju mase. Poklopac udubljenja za kalibraciju mase mora sprečiti ulazak vode i vazduha u udubljenje.
2. Vëllimi i vrimës për kalibrim të masës nuk guxon të jetë më i madh se 5% e vëllimit të gramarit , dhe më së paku 1% e vëllimit të gramarit duhet të mbetët i zbrazët pas kalibrimit të parë.	2. The volume of the hole for calibration of mass cannot be greater than 5% of weight volume, and less than 1% of the weight volume must remain empty after the first calibration.	2. Obim udubljenja za kalibraciju mase ne sme biti veći od 5% obima tega, a najmanje 1% obima tega mora ostati prazno nakon prve kalibracije.
Neni 6	**Article 6**	**Član 6**
1. Gramarët zakonisht punohen nga derdhja e gizës së hirtë, si dhe mund të jenë edhe nga materiali ndërtues tjetër apo nga më shumë	1. Weights usually are constructed of gray iron casting, and it may be also from other construction material or more different	1. Tegovi se obično izrađuju od sivog livenog gvožđa, a mogu biti i od drugog gradivnog materijala ili od više različitih gradivnih

materiale të ndryshme ndërtuese, me kusht që t'i përmbushin kushtet e përshkruara në nenin 9, të këtij udhëzimi administrativ. 2. Materiali ndërtues i përdorur për punimin e gramave duhet të ketë ato cilësi mekanike ashtu që të mundët t'u rezistojë tendosjeve dhe goditjeve që krijohen gjatë kushteve normale të përdorimit. **Neni 7** Gramarët duhet të jenë të mbrojtur nga korrozioni. Kjo mbrojtje duhet të jetë rezistuese në goditje dhe ndikimet atmosferike.	construction materials, provided they meet the requirements prescribed in Article 9 of this Administrative Instruction. 2. The construction material used for production of weights must have those mechanical qualities so that it can resist tensions and shocks that occur during normal conditions of use. **Article 7** Weights must be protected from corrosion. This protection must be resistant to shocks and atmospheric influences.	materijala, uz uslov da zadovoljavaju uslove propisane u članu 9. ovog administrativnog uputstva. 2. Gradivni materijal upotrebljen za izradu tegova mora imati takva mehanička svojstva da može izdržati naprezanja i udare koji nastaju pri normalnim uslovima upotrebe. **Član 7** Tegovi moraju biti zaštićeni od korozije. Ova zaštita mora biti otporna na udare i atmosferske uticaje.

Neni 8

Kufijtë e gabimit të lejuar («KGL») të gramarëve duhet të jenë më pakë se 1/3 e KGL të peshores që kontrollohet, KGL- të e gramarëve duhet të jenë në përputhje me numrin e ndarësit të peshores e cila kontrollohet, si pas të dhënave në tabelën 1;

Tabela 1.

	KGL të gramarëve (g) varësisht nga numri i ndarësit (n) të peshores që kontrollohet			
Emërtimi i masës nominale (kg)	1000	3000	5000	10000
50	± 17	± 8,5	± 5	± 2,5
100	± 33	± 17	± 10	± 5
200	± 66	± 33	± 20	± 10
500	± 170	± 85	± 50	± 25
1000	± 330	± 170	± 100	± 50
2000	± 660	± 330	± 200	± 100
5000	± 1700	± 850	± 500	± 250

Article 8

Permissible error limits («PEL») of weights must be less than 1/3 of the PEL of the weighing instrument to be controlled, PELs of weights must be in compliance with the number of the separator of the weighing instrument that is controlled, in accordance with the data in the table 1;

Table 1.

	PEL of weights (g) depending on the number of separator (n) of the weighing instrument to be controlled			
Designation of the nominal mass (kg)	1000	3000	5000	10000
50	± 17	± 8,5	± 5	± 2,5
100	± 33	± 17	± 10	± 5
200	± 66	± 33	± 20	± 10
500	± 170	± 85	± 50	± 25
1000	± 330	± 170	± 100	± 50
2000	± 660	± 330	± 200	± 100
5000	± 1700	± 850	± 500	± 250

Član 8

Granice dopuštene greške («GDG») tegova moraju biti manje od 1/3 GDG vage koja se kontroliše, GDG tegova moraju biti u skladu sa brojem podeoka vage koja se kontroliše, prema podacima u tabeli 1;

Tabela 1.

	GDG tegova (g) u zavisnosti od broja podeoka (n) vage koja se kontroliše			
Nominalna masa tega (kg)	1000	3000	5000	10000
50	± 17	± 8,5	± 5	± 2,5
100	± 33	± 17	± 10	± 5
200	± 66	± 33	± 20	± 10
500	± 170	± 85	± 50	± 25
1000	± 330	± 170	± 100	± 50
2000	± 660	± 330	± 200	± 100
5000	± 1700	± 850	± 500	± 250

Neni 9

1. Dendësia e gramarëve duhet të jetë e atillë që ndryshimi i dendësisë së ajrit nga ± 10 % në raport me dendësinë e pranueshme të ajrit e cila është 1,2 kg/m^3, të mos shkaktojnë gabimin ma të madh se ¼ e KGL-së të caktuar për gramarët në nenin 8 të këtij udhëzimi administrativ .

2. Varësisht nga numri i ndarësve (n) të peshores e cila kontrollohet dhe gabimeve relative të gramarit, për gramarët jepet dendësia minimale, të dhëna si në tabelën 2.

Tabela 2.

Numri i ndarjeve të peshores (n)	Gabimet e gramarëve	Dendësia minimale (kg/m^3)
1000	± 3,3 / 10000	1231
3000	± 1,7 / 10000	2087
5000	± 1,0 / 10000	3000
10000	± 0,5 / 10000	4364

Article 9

1. The density of weights must be such so that the change in air density by ± 10% in relation to the acceptable density of air which is 1,2 kg/m^3, does not cause errors greater than ¼ of the PEL assigned for the weights in Article 8 of this administrative instruction.

2. Depending on the number of separators (n) of the weighing instrument that is controlled and relative errors of the weight, minimum density shall be given for weights, as the data in the Table 2.

Table 2

Weighing instrument divisions number (n)	Weights errors	Minimum density (kg/m^3)
1000	± 3,3 / 10000	1231
3000	± 1,7 / 10000	2087
5000	± 1,0 / 10000	3000
10000	± 0,5 / 10000	4364

Član 9

1. Gustina tegova mora biti takva da promena gustine vazduha od ± 10 % u odnosu prema prihvaćenoj gustini vazduha koja iznosi 1,2 kg/m^3, ne izazove grešku veću od ¼ GDG propisane za tegove u članu 8. ovog administrativnog uputstva.

2. U zavisnosti od broja podeoka (n) vage koja se kontroliše i relativnih grešaka tega, u tabeli 2 se daje najmanja gustina za tegove.

Tabela 2.

Broj podeoka vage (n)	Greške za teg	Najmanja gustina (kg/m^3)
1000	± 3,3 / 10000	1231
3000	± 1,7 / 10000	2087
5000	± 1,0 / 10000	3000
10000	± 0,5 / 10000	4364

Neni 10	Article 10	Član 10
1. Mbishkrimet dhe shenjat në gramarë duhet të jenë të shënuar lexueshëm.	1. Inscriptions and signs on weights must be legibly marked.	1. Natpisi i oznake na tegovima moraju biti ispisani čitljivo.
2. Mbishkrimet dhe shenjat duhet të jenë të qarta, të shihen mirë në kushtet e punës, dhe të shkruar në atë mënyrë që të mos shlyhen ose të hiqen.	2. Inscriptions and signs must be clear, visible under working conditions, and written in such a way so as not to be deleted or removed.	2. Natpisi i oznake moraju biti jasni, dobro uočljivi u radnim uslovima i ispisani na taj način da se ne izbrišu ili skinu.
Neni 11	**Article 11**	**Član 11**
1. Mbishkrimet dhe shenjat në gramarët duhet të jenë të shënuar në vend të dukshëm dhe duhet të përmbajnë:	1. Inscriptions and signs on weights must be marked in a visible place and must contain:	1. Natpisi i oznake na tegovima moraju biti ispisani na vidnom mestu i moraju sadržavati:
1.1. Masën nominale të gravura në numër, me shenjën e njësisë matëse në përdorim;	1.1. Nominal mass engraved with number, with the sign of the measuring unit in use;	1.1. Nominalnu masu izraženu brojkama, sa oznakom upotrebljene merne jedinice;
1.2. Numrin maksimal të ndarësve (n) të peshores e cila mund të kontrollohet;	1.2. The maximum number of separators (n) of the weighing instrument which can be controlled;	1.2. Najveći broj podeoka (n) vage koja se može kontrolisati;
1.3. Shenjën zyrtare të tipit;	1.3. Official Sign of the type;	1.3. Službenu oznaku tipa;
1.4. Shenjën dalluese (numrin e fabrikës apo serik), nëse bëhet fjalë për garniturë.	1.4. Distinctive sign (factory or serial number), if it is in question a set.	1.4. Oznake za razlikovanje (fabrički ili serijski broj), ako je reč o garnituri.

Neni 12	Article 12	Član 12
Gramarët të cilët përdorën në vende të hapura kalibrohen për numër të ndarësve (n) deri në 5000.	Weights that are used in open spaces shall be calibrated for the number of separators (n) up to 5000.	Tegovi koji se upotrebljavaju na otvorenom prostoru kalibriraju se za broj podeoka (n) do 5000.
Neni 13 **Hyrja në fuqi**	**Article 13** **Entry into force**	**Član 13** **Stupanje na snagu**
Ky udhëzim administrative hyn në fuqi ditën e nënshkrimit nga Ministrja e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë.	This administrative instruction shall enter into force on the day it is signed by the Minister of the Ministry of Trade and Industry.	Ovo administrativno uputstvo stupa na snagu danom potpisivanja od strane ministarke Ministarstva trgovine i industrije.
Mimoza KUSARI-LILA ______________________ **Ministre e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë**	**Mimoza KUSARI-LILA** ______________________ **Minister of the Ministry of Trade and Iindustry**	**Mimoza KUSARI-LILA** ______________________ **Ministarka Ministarstva Trgovine i Industrije**
Prishtinë, 12.11.2012	Pristina, 12.11.2012	Priština, 12.11.2012